

יד מהרש"א
מסכת כתובות
פרק אלמנה ניזונת
חלק ב'
צח. – קא.

April 23, 2009

© Yechezkel Folger 2011

מפתח

דף צח.....	3
תד"ה מוכרת שלא בבית דין.....	3
בא"ד ולא מיבעיא לי.....	4
תד"ה דאמרי לי מאן שם לך.....	7
תד"ה אלמנה ותד"ה כאן שנה רבי (השני) וגמרא צט. הא מדרישא.....	8
דף צח:.....	12
תד"ה כאן שנה רבי (הראשון) ותד"ה אמר רב פפא וכל א"ד שבו.....	12
תד"ה כאן שנה רבי (השני).....	16
תד"ה אמר רב פפא וכל א"ד שבו.....	17
דף צט.....	18
גמרא הא מדרישא שמעת מינה.....	18
תד"ה הא מדסיפא.....	19
תד"ה נתן לו דינר.....	22
תד"ה אלא אי אמרת.....	23
תד"ה כל שכן.....	25
דף צט:.....	27
תד"ה אמר לאחד וכל א"ד שבו.....	27
תוספות ד"ה אמר לי אע"ג דטעה שליח.....	33
תד"ה פיחת עשרה.....	35
דף ק.....	37
תד"ה רבא אמר.....	37
תד"ה אמר רב נחמן.....	40
תד"ה והא אמר רב נחמן.....	41
תד"ה פרטא בנו.....	43
דף ק:.....	45
גמרא אלא לעולם.....	45
תוספות ד"ה אלו דברים.....	46
תד"ה והאיילונית אין לה כתובה.....	47
תד"ה רב תני.....	48
דף קא.....	49
תוספות ד"ה כללו של דבר.....	49
תד"ה ובהפרת נדרי'.....	51
תד"ה אילימא ובא"ד ואין לפרש ותד"ה הכי גרסינן.....	53
בא"ד ואין לפרש פירות.....	58

דף צח.

תד"ה מוכרת שלא בבית דין

[דף צח עמוד א] בד"ה מוכרת שלא כו' וא"ל ההיא באלמנה מן הארוסין כו"ש דאמר כו' עכ"ל לפי מה שכתבו התוס' לעיל בפרק הכותב דאצטריך הך מתניתין בפרק השולח משום דלא נימא דהך מתני' דפ' הכותב איירי דוקא בגרושה דלית לה חן כמו אלמנה ק"ק דא"כ ע"כ הך מתניתין דפרק השולח באלמנה מן הנשואין מתוקמא דאלמנה מן הארוסין ודאי דלית לה חן טפי מגרושה כדמוכח בשמעתין דלעיל ודו"ק:

דף צז: at תד"ה מגורשת ואינה מגורשת see

בא"ד ולא מיבעיא לי'

בא"ד ולא מיבעיא ליה במכרה למזונות שלא בב"ד דהא כו' עכ"ל עיין על דבריהם ברא"ש ויש לדקדק דע"כ לאו במזונות קמיבעיא ליה דא"כ מה השיב לו ותיבעי לך הכרזה הא בהדיא אמרינן לעיל בפרק הכותב לכרגא ולמזוני ולקבורה לא בעי אכרזתא והיינו למזונות דאלמנה לפירוש התוס' דלעיל בפרק הכותב וגם לפרש"י למזוני דאלמנה נמי מיהת איירי וכן יש לדקדק בדבריהם לקמן בד"ה אלא לאו דלא אכרוז כו' דלמא כו' במכרה למזונות דא"צ שבועה כדפי' לעיל והואיל וכן אינה צריכה הכרזה כו' דתלו תניא בדלא תניא דהכרזה דמזונות בהדיא קאמר לעיל דלא בעי ויש ליישב דאפשר למימר דהני אמוראי דהכא לא הוו ידעי ההיא מימרא דלעיל דלמזוני לא בעי הכרזה ולקמן בד"ה א"ל הכרזה לא קמיבעיא כו' שהקשו מההיא מימרא דלהני לא בעי הכרזה הא לשאר מיילי כו' היינו דלא תקשי הלכתא אהלכתא דהכא מסיק הלכתא דלכתובה לא בעי הכרזה והתם נמי מימרא דהלכתא היא כדמוכח בפרק הכותב ומינה דיוקא דלכתובה בעי הכרזה ודו"ק:

- 1) הקדמה
 - a) The תנא of the משנה at .ז. says that an אלמנה can be גובה her כתובה and מזוני by selling בב"ד שלא יתמי כו'
- 2) גמרא
 - a) איבעיא
 - i) If an אלמנה sells בב"ד שלא
 - ii) Does she need to make a שבועה
 - b) קשיא
 - i) ותיבעי לך הכרזה
 - ii) Why don't you also ask whether besides making a שבועה she also needs to make a הכרזה
 - c) תירוץ
 - i) I don't need to ask whether she also needs to make a הכרזה
 - ii) Because a מימרא by נחמן רב suggests that she doesn't need הכרזה
- 3) ד"ה אלא לאו דלא אכרוז and ד"ה מוכרת שלא בב"ד at תוספות
 - a) שאלה
 - i) Does the איבעיא of the גמרא on שבועה apply to מכירה למזוני or to מכירה לכתובה
 - b) תשובה
 - i) Must be the איבעיא applies to לכתובה
 - ii) Because from the words of חנן elsewhere we can be מדייק that the אלמנה needs no שבועה for מזוני
 - c) קשיא

- i) Now that we've established that
 - (1) From the words of הנין it's משמע that the אלמנה needs no שבועה for מזוני
 - (2) and that the איבעיא deals only with מכירה לכתובה
 - ii) It's possible that רב נחמן who says אלמנה needs no הכרזה also deals only with מזוני
 - iii) So how does the גמרא prove from רב נחמן that for מכירה לכתובה there's no הכרזה
- 4) מהרש"א
- a) הקדמה
 - i) The גמרא says in פרק הכותב that there's no הכרזה for מזוני
 - b) First קשיא
 - i) Instead of relying on a דיוק from הנין to prove that the איבעיא applies to מכירה לכתובה
 - ii) Why didn't תוספות prove this more directly this way:
 - (1) Since our גמרא asks ל' הכרזה
 - (2) And we know from פרק הכותב that there's no הכרזה for מזוני
 - (3) It must be that our גמרא doesn't deal with שבועה and הכרזה for מזוני
 - c) Second קשיא
 - i) Instead of relying on an indirect proof from הנין that there's no הכרזה for מכירה למזוני
 - ii) Why doesn't תוספות rely instead on פרק הכותב where the גמרא says directly that there's no הכרזה for למזוני מכירה
 - d) תירוץ to both קושיות of מהרש"א
 - i) תוספות holds that the אמוראי in our סוגיא aren't aware of the מימרא in הכותב
- 5) מסקנא of the גמרא here
- a) An אלמנה doesn't need הכרזה for כתובה
- 6) ד"ה אמר לי' תוספות
- a) קשיא
 - i) Then why does the גמרא in הכותב say only for מזוני that there's no הכרזה
- 7) מהרש"א
- a) קשיא
 - i) once we've established that תוספות holds that the אמוראי here don't know the מימרא in הכותב
 - ii) why would תוספות ask a קשיא to the אמוראי here from the מימרא in הכותב
 - b) תירוץ

- i) תוספות doesn't mean to ask a קשיא to the אמוראי here from the מימרא in הכותב
- ii) תוספות asks that להלכה the סוגיא here isn't consistent with the סוגיא in הכותב

תד"ה דאמרי לי' מאן שם לך

בד"ה דא"ל מאן כו' דהכא משמע דאם החזיקוה ב"ד היתה יכולה כו' ומוכרן בב"ד כו' ואינו מוכרן לעצמו כו' עכ"ל בתוס' דהכא ל"ק להו רק הך חדא אהך דמוכרה לעצמה אבל בתוס' פ"ק דפסחים ובפרק המפקיד קשיא להו עוד בזה דהתם משמע דאף לאחרים אינו מוכרן אלא בב"ד והכא דקאמר הא לאחרים מה שעשתה עשתה אף על גב דלא הוה בב"ד וע"ש בתוס' ובחידושינו ודו"ק:

1) תוספות

a) קשיא

i) The גמרא here says that

(1) with ב"ד שומת

(a) an אשה who is גובה her כתובה and נכסי יתמי from מזוני

(b) can sell the נכסים to herself and שכן that she can sell לאחרים

ii) but

(1) in המפקיד and in קמא of פסחים

(2) the גמרא implies that even with ב"ד שומת a person can't sell לעצמו

2) מהרש"א

a) in המפקיד and in קמא of פסחים

b) תוספות asks also that

i) The גמרא here says she can sell לאחרים without בית דין שומת

ii) While

(1) the גמרא in המפקיד and in קמא of פסחים imply that

(2) מכירה לאחרים is necessary also for שומת ב"ד

תד"ה אלמנה ותד"ה כאן שנה רבי (השני) וגמרא צט. הא מדרישא

בד"ה אלמנה כו' לאו דוקא מאתים אלא מעט פחות כו' עכ"ל ומיהו בירושלמי לא ניחא ליה לאוקמא מתני' בהכי דלאו דוקא נקט מאתים אלא מעט פחות וניחא ליה לאוקמא דדוקא נקט מאתים ובשהוקרו והוזלו וק"ל:

בד"ה כאן שנה כו' אין לדחות לפי הירושלמי כו' דהכא משום כו' אלא ודאי דהכא והכא קנאתן כדפרישית עכ"ל מיהו אף על גב דקנאתן הכא גבי שוה מנה במאתים לא הות אלא כשליח והכל לבעל הקרקע כי התם דהכל לבעל המעות אבל לחובתו כגון בשוה מאתים במנה קנאתן לגמרי שלא תוכל להחזיר להם הקרקע כמ"ש התוס' לעיל ודו"ק:

דף צט עמוד א] גמ' הא מדרישא שמעת מינה כו' או שוה מאתים במנה כו' ואפילו לר' יוחנן דמוקי לה בירושלמי כשהוזל היינו בשוה ממש מאתים במנה אבל בפחות קצת שמכרה מנה אפילו בלא הוזל מכרה קיים כדאיתא בהדיא בירושלמי כמ"ש התוס' לעיל וק"ל:

1) משנה

- a) If an אלמנה sells במאתים שוה מנה the רווח belongs to the יתומים
- b) If an אלמנה sells במנה שוה מאתים the אלמנה is מפסידה

2) ד"ה אלמנה at תוספות

- a) ירושלמי in ר' יוחנן
 - i) if the difference between value and price in מכירת קרקעות is "מופלג"
 - ii) there's a דיין אונאה and the מקח is בטל
- b) רבינו חננאל
 - i) When ירושלמי says that there's מקחו בטל for קרקעות only for מופלג this means
 - (1) because the לוקח was נתאנה where the price is at least twice the value
 - (a) but not where the price is by even a מעט less than twice the value
 - (2) because the מוכר was נתאנה where the value is at least twice the price
 - (a) but not where the value is by even a מעט less than twice the price
- c) ירושלמי in ר' יוחנן of המשך
 - i) משנה from our קשיא
 - (1) when the אלמנה sold במאתים שוה מנה the לוקח was נתאנה
 - (a) so the מקח is בטל and there's no רווח
 - (2) And when אלמנה sold במנה שוה מאתים she was נתאנה

- (a) so the מקח is בטל and there's no הפסד
- ii) תירוץ
- (1) In the משנה where she sold במאתים
- (a) "אוקיר" after the מכירה when the value of the קרקעות increased to 200
- (b) and that's why
- (i) although the מכירה is בטל
- (ii) the לוקה doesn't ask to return the קרקעות
- (2) In the משנה where she sold במנה
- (a) "אוזיל" after the מכירה when the value of the קרקעות decreased to 100
- (b) and that's why
- (i) although the מכירה is בטל
- (ii) the אלמנה would gain nothing by asking for a return of the קרקעות
- 3) מהרש"א
- a) קשיא
- i) why didn't ר' יוחנן explain that there's no אונאה in the משנה
- (1) not because אוקיר or אוזיל
- (2) but because
- (a) for מנה במאתים
- (i) the price was actually a מעט less than 200
- (b) for מאתים במנה
- (i) the value was actually a מעט less than 200
- b) תירוץ
- i) ר' יוחנן prefers to explain the משנה consistent with its precise לשון
- ii) namely where the value or the price was exactly 200
- 4) דף צט. at ד"ה הא מדרישא שמעת מינה at מהרש"א
- a) הקדמה
- i) the גמרא at דף צט. at one point wants to establish that the משנה on מאתים שוה מאתים doesn't deal with where the קרקעות were אוזיל
- b) קשיא
- i) Then how does the גמרא answer the קשיא of the ירושלמי
- c) תירוץ
- i) our גמרא would answer that
- (1) the משנה isn't מדויק

(2) and when it says שוה מאתים במנה the value is actually a מעט less than 200

5) גמרא of המשך

a) The משנה in the case of מכרה שוה מנה במאתים proves that

i) Where a שליח sells at a profit

(1) The ריוח belongs to the בעל המעות

(2) Meaning the מוכר who sent the שליח

6) ד"ה כאן שנה רבי (השני) and ד"ה אלמנה at תוספות

a) ירושלמי based on the קשיא

i) from משנה שוה מנה במאתים in the משנה

(1) where

(a) the difference between price and value is מופלג

(b) and there is ביטול מקח

(2) we ought not to be able to derive that רווח belongs to the בעל הבית in a standard case where there is no ביטול מקח

ii) Here's why

(1) for משנה שוה מנה במאתים in the משנה

(a) Where the difference between price and value is מופלג

(i) the מכירה by the שליח to the לוקח is בטל

(b) and

(i) were there no אוקיר

(ii) the לוקח would have returned the קרקעות and there would have been no ריוח at all

(c) It follows that

(i) the קרקעות never left the רשות of to the יתומים

(ii) So it's understandable that the ריווח is theirs

(2) But

(a) where there is no ביטול מקח and סחורה does leave the רשות of the מוכר

(b) it's possible that הכל לשליח

b) תירוץ

i) You're right that in the משנה for משנה שוה מנה במאתים the מכר by the אלמנה to her בטל is לוקח

ii) But

(1) The **אלמנה** herself was **קונה** the **קרקעות** from **יתומים** for a **מנה** of her **כתובה** and this **מקח** is **קיים**

(2) So in the **משנה** too the **נכסים** are no longer in the **רשות** of the **יתומים**

iii) Here's proof:

(1) If the **קרקעות** are still in **רשות יתומים**

(2) then

(a) Where she sold **מאתים במנה** and the **מקח** is **בטל**

(b) It would be to her advantage to demand that the **לוקח** return the **קרקעות** to her

(c) So that she could then return them to the **יתומים** without her having any **הפסד**

7) מהרש"א

a) קשיא

i) If she owns the **קרקעות** why isn't she **מרויח** where she sold **מאתים במנה**

b) תירוץ

i) We favor the **יתומים** in each case

ii) namely

(1) for **מאתים במנה** we treat the **קנין** as a **קנין לגמרי** to favor the **יתומים** by saying the **אלמנה** bears the **הפסד**

(2) But for **מאתים במנה** where there's **ריוח**

(a) We say that

(i) Despite her **קנין** she's **קנאתן** only in part

(ii) and the **יתומים** have enough ownership to keep the **ריוח**

דף צח:

תד"ה כאן שנה רבי (הראשון) ותד"ה אמר רב פפא וכל א"ד שבו

[דף צח עמוד ב] בד"ה כאן שנה רבי כו' אבל אם מכר לו בזול מחמת מעות כעין משנתינו שוה מנה במאתים כו' עכ"ל כ"ה בכל נוסחות תוס' שלפנינו אבל במרדכי שלפנינו וכן במ"י כתוב כעין משנתינו שוה מאתים במנה כו' ונראה ליישב ולכוון דברי התוס' שלפנינו דודאי מתניתין בשוה מנה במאתים לא איירי במכר לו בזול והכל לבעל המעות אלא שמכר לו ביוקר והכל לבעל הקרקע ור"ל הא דקאמר כאן שנה רבי כו' היינו כעין משנתינו דהכל לבעל הקרקע ה"נ התם בברייתא הכל לבעל המעות ואהא קאמרי נמי בהך דקתני בברייתא דמכר לו בזול אי לא הוה נותן לו דרך תוספת אלא מכר לו בזול מחמת מעות כעין משנתינו דהכל לבעל הקרקע במכר לו שוה מנה במאתים דלאו מחמת תוספת הוא דומיא דהכא בברייתא ר' יהודה נמי מודה דהכל לבעל המעות וק"ל:

בד"ה אמר רב פפא כו' ה"ג ר"ח הלכתא כו' אדפריך ליה מאי קמ"ל ה"ל למפרך ולימא הלכה כר' יוסי כו' עכ"ל ונראה ליישב תמיהתם דא"נ הוה קאמר הלכה כר' יוסי נמי הוה פריך ליה מאי קמ"ל דהא פשיטא דהלכה כר"י דקיי"ל בערובין ר' יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי וק"ל:

בא"ד ומוקי לה בתלמוד ירושלמי כגון שקבל עליו הלוקח כו' עכ"ל אין זה סותר מה שכתבו התוס' לעיל דמוקי לה בירושלמי כשהוקר דהיינו הך דלכך אין הלוקח חוזר אפי' עד פלגא וקבל עליו במאתים משום שהוקרה ועמדה השתא על מאתים וק"ל:

בא"ד ואפי' חולקין אין שייך לומר משום דלא ע"י מעותיו נשתכר ולא דמי לשאר כו' עכ"ל כ"ה במ"י ור"ל ואפי' חולקין אין שייך לומר כפי סברא קמייתא דר"ת דלא ע"י מעותיו נשתכר אלא דבר בפני עצמו הוא כמ"ש לקמן וגם לא דמי לשאר טעות כו' כפי סברא בתרייתא דר"ת דהכל לבעל המעות דהתם נותן הכל בשביל המעות שסבור כו' וק"ל:

1) משנה

אלמנה שהיתה כתובתה מאתים ומכרה שוה מנה במאתים הרויחו יתמי

אלמנה שהיתה כתובתה מאתים ומכרה שוה מאתים במנה הפסידה אלמנה

2) מהרש"א according to תוספות

הקדמה

"הוספה מחמת תוספת" means that a לוקח knowingly gave a הוספה to the שליח of the מוכר

"הוספה מחמת מעות" means a הוספה that the מוכר gave to the שליח because the מקח was טועה on the שוויות of the

יהודה in a ברייתא ר' יהודה says that

a שליח belongs to the הוספה מחמת תוספת

But הוספה מחמת טעות ר' יהודה would agree that a

In a case where the מוכר was טועה

Belongs to the בעל המעות – meaning to the לוקח – and not to the שליח

"כעין משנתנו כשמכרה שוה מנה במאתים"

3) part 1 מהרש"א

Note that

in the ברייתא the טעות was בזול מכירה

Not מכרה שוה מנה במאתים as in the משנה where מכירה ביוקר

In the ברייתא the בעל המעות is מרויח

Not the מכרה שוה מנה במאתים as in the משנה where בעל הקרקע

Still

מכרה שוה מנה where כעין משנתנו is מוכר by the הוספה בטעות תוספות במאתים

Because

In both cases the הוספה was בטעות

And in both cases the שליח isn't מרויח

4) part 2 מהרש"א

the תוספות in גורס is מרדכי

"כעין משנתנו כשמכרה שוה מאתיים במנה"

for this גרסא

both in the ברייתא and in the משנה

the טעות was בזול מכירה

and the לוקח was בעל המעות מרויח

5) תוספות of the גמרא as explained by המשך

ר' יהודה	ר' יוסי	רב פפא
הכל לשליח	חולקין	חולקין
הכל לשליח	הכל לבעל המעות	הכל לבעל המעות

a) קשיא

i) מאי קמ"ל רב פפא

6) תוספות

a) קשיא

i) instead of asking "מאי קא משמע לך"

- ii) the הלכה כר' יוסי could have asked that רב פפא should have said "הלכה כר' יוסי"
- 7) מהרש"א
- a) תירוץ
- i) even if רב פפא had said יוסי כר' הלכה
- ii) "מאי קא משמע לן" we'd still ask
- iii) because we know from elsewhere that יוסי כר' הלכה ור' יהודה
- 8) תוספות of המשך as explained by מהרש"א – see ר"א and והדר דפוס עוז for corrected תוספות in גרסאות
- a) שאלה
- i) who profits if a לוקה overpaid to a שליח of the מוכר because the לוקה was טועה
- (1) not in the שוויות of the מקה
- (2) but in counting out "חשבון מעותיו"
- b) הדר ב' before he was רבינו תם of תשובה
- i) הקדמה
- (1) A הוספה בדבר שיש לו קצבה counts as a טעות בחשבון מעותיו
- (2) Because the מוכר and לוקה both agreed on the מעות that the לוקה was to pay
- ii) שאלה
- (1) Why does ר' יוסי in the table says חולקין for קצבה where the מוכר הוספה a שליח בעל הבית – knowingly gave
- iii) תשובה
- (1) In essence the שליח should get the whole ריוח
- (a) because by getting מנה שוה the בעל המעות already got his fixed price – קצבתו
- (2) and
- (a) the only reason we say חולקין and the בעל הבית gets half
- (b) is because were it not for his מעות the שליח would have had no ריוח
- iv) here too
- (1) where there is a טעות בחשבון
- (2) once the בעל הבית gets his קצבה he has no interest in the rest
- (a) but we still say חולקין and the בעל הבית gets half
- (b) because were it not for the סחורה of the בעל הבית the שליח would have had no ריוח
- c) רש"ש and ר"א – see also הדר ב' after he was רבינו תם of תשובה
- i) where there's a טעות בחשבון

- (1) we don't compare the case to
 - (a) a knowing הוספה בדבר שיש לו קצבה
 - (b) where there's no טעות
- (2) instead
 - (a) we compare to the case to where there's a טעות in שוויות
 - (b) where the whole ריוח belongs to the בעל הבית
- ii) by way of example
 - (1) we've established in the preceding דיבור המתחיל that where
 - (a) the לוקח was טועה in the שוויות of the קרקע and bought במאמים שוה מנה
 - (b) and אוקיר so that לוקח isn't asking to be חוזר because he was נתאנה
 - (2) the entire ריוח belongs to the יתמי and not to the אלמנה who's their שליח
- d) ר"י of שיטה
 - i) for טעות בחשבון המעות the entire ריוח belongs to the שליח
 - ii) Because
 - (1) First
 - (a) Contrary to the שיטה of תם רבינו before he was ב"הדר that says the בעל הבית gets half because the ריוח resulted from his סחורה
 - (b) Actually
 - (i) the שליח wasn't מרויח because of the סחורה of the בעל הבית
 - (ii) but because of דבר אחר meaning the טעות has nothing to do with the מקח
 - (2) and similarly
 - (a) contrary to the שיטה of תם רבינו after he was ב"הדר
 - (i) the case of טעה בחשבון מעות isn't similar to a טעות by a לוקח in the קרקעי שוויות
 - (ii) because
 - 1. a טעות by the לוקח in the שוויות of קרקעי is an essential חלק of the מקח
 - while a טעות by the לוקח in the חשבון of מעות that he paid has no שייכות to the מקח itself

תד"ה כאן שנה רבי (השני)

תד"ה אלמנה see

תד"ה אמר רב פפא וכל א"ד שבו

ד"ה כאן שנה רבי (הראשון) See

דף צט.

גמרא הא מדרישא שמעת מינה

תד"ה אלמנה ותד"ה כאן שנה רבי (השני) See

תד"ה הא מדסיפא

תוס' בד"ה הא מדסיפא כו' דלא אפשר לפרש לאחרון כו' במנה שלה דהא כו' עכ"ל הכי משמע להו דהמקשה פסיקא ליה דסיפא בדאוזיל דאל"כ טפי ה"ל למשבק סברת המתריך דרישא בדאוזיל וסיפא בדלא אוזיל ולמפשט בעיין דהשתא לא זו אף זו קתני אבל השתא דסיפא בדאוזיל ורישא בדלא אוזיל זו ואצ"ל זו היא ולזה תמהו כיון דע"כ סיפא מוכחא בדזילא מאי איריא כו' וק"ל:

1) גמרא

a) איבעיא

i) If

(1) a ביהמ"ד tells a שליח to sell a לתך (half a כור)

(2) and the שליח sells a כור

ii) Do we say that

(1) The שליח was "מעביר על דברי בעל הבית"

(2) and the לוקח isn't קונה even a לתך

iii) Or do we say that

(1) The שליח was "מוסיף על דבריו"

(2) And

(a) although the לוקח isn't קונה a כור

(b) the לוקח is קונה a לתך

2) משנה

a) רישא

i) First possible מהלך in the רישא

(1) If an אשה whose כתובה was a מנה

(a) sold נכסים worth a מנה ודינר for the correct price of מנה ודינר

(b) So that she wasn't אוזיל

(2) her מכר is nevertheless בטל because she was מעביר על דברי יתמי

(3) because

(a) she had the כוח to sell only a מנה – similar to the לתך in the איבעיא

(b) yet she sold more than a מנה – similar to the כור in the איבעיא

ii) second possible מהלך in the רישא

(1) If an אשה whose כתובה was a מנה

(a) was אוזיל and sold נכסים worth a מנה ודינר for only a מנה

- (b) Her מכר is בטל
- (2) Note that for this מהלך
 - (a) Not only did she sell more than she was permitted but she was also אוזיל
 - (b) And it's possible that if she weren't אוזיל
 - (i) the מקה would have been קיים for the portion of the נכסים that are שוה מנה
 - (ii) because we don't say מעביר על דבריו
- b) סיפא
 - i) For purposes of this מהרש"א
 - ii) The סיפא is similar to the רישא with the same two possible מהלכים
- 3) מהרש"א of the גמרא as explained by המשך
 - a) The גמרא assumes that
 - i) It's מסתבר that the difference between the רישא and the סיפא is that
 - (1) Either the רישא or the סיפא deals with אוזיל
 - (a) so that from this portion of the ברייתא there's no ראי' that לתך וכור counts as מעביר על דבריו
 - (2) while the other of the רישא and the סיפא deals with where לא אוזיל
 - (a) so that this other portion does prove that that לתך וכור counts as מעביר על דבריו
 - ii) now
 - (1) a מקשן in the גמרא assumes that
 - (a) in the רישא the אלמנה wasn't אוזיל
 - (b) And in the סיפא she was אוזיל
 - (2) It follows that
 - (a) From the רישא we already know that לתך וכור counts as מעביר על דבריו
 - (b) so in the סיפא where אוזיל the מקה would have been בטל even if אוזיל לא
 - (3) so we have this קשיא
 - (a) once the ברייתא teaches the רישא
 - (b) What does it add by also teaching the סיפא
 - (4) and it's a דוחק to say that the sense of the משנה is זו ואין צריך לומר זו
 - iii) while
 - (1) a תרצן in the גמרא assumes that
 - (a) in the סיפא the אלמנה wasn't אוזיל

(b) And in the רישא she was אוזיל

(2) It follows that

(a) in the רישא it's possible that the מקה is בטל because of אוזיל and not because מעביר על דבריו

(b) And we understand that

(i) the סיפא is needed to teach מעביר על דברי

(ii) And the sense of the משנה is לא זו אף זו which isn't a דוחק

תד"ה נתן לו דינר

בד"ה נתן לו דינר כו' הל"ל בשלש וחצי דינר חלוק וכן טלית כו' עכ"ל לפי רש"י דינר זהב שוה כ"ה דינרי כסף כו' והם ו' סלעים עכ"ל אינו מכוון דסלע בכל מקום ד' דינר כסף הוא וא"כ כ"ד דינר כסף הם ו' סלעים וא"כ החצי מדינר זהב שהוא כ"ה דינר כסף הוא ג' סלעים וחצי דינר וק"ל:

בא"ד זוזא של הכרעות שנותן קלבון לכל שני דינרין של כסף כו' עכ"ל כצ"ל:

1) רש"י

a) half of a דינר זהב is three סלעי כסף

2) מהרש"א as explained by תוספות

a) The חשבון of רש"י isn't exact

b) Because half of a דינר זהב is actually three סלעי כסף **plus 1/2 דינר כסף**

c) here's the חשבון

i) דינרי כסף 25 is worth דינר זהב

ii) דינרי כסף 4 is סלע כסף

iii) so

(1) סלעי כסף 6 is דינרי כסף 24

(2) דינר כסף a and סלעי כסף 6 is דינרי כסף 25

(3) דינר כסף 1/2 and סלעי כסף 3 is דינרי כסף 25 half of

תד"ה אלא אי אמרת

בד"ה אא"א מעביר כו' דמה שהביא לו חלוק קטן ורע חשוב כמו לא ניהא כו' עכ"ל וק"ק לפי זה דא"כ אדרבה מהאי טעמא מדברי ר' יהודה תפשוט איפכא דמעביר הוא והל"ל כתנאי וק"ל:

1) גמרא

a) איבעיא

i) If

(1) a בעל הבית tells a שליח to sell a כור for the בעל הבית

(2) and the שליח sold a לתך (half a כור)

ii) do we say that the מקח is בטל because "לא ניהא לי' לבעל הבית לאפושי שטרי"

b) גמרא הוה אמינא according to the מעילה in משנה from תא שמע

i) If a שליח tells a בעל הבית to buy a חלוק for שש and the שליח instead buys a חלוק for שלש that's less expensive but is ורע קטן

(1) תנא קמא

(a) חלוק קטן ורע שליח bought that ניהא לי' because מועל is בעל הבית

(2) ר' יהודה

(a) חלוק שליח bought that ניהא לי' because it's not מועל is בעל הבית isn't ורע קטן

ii) presumably

(1) חלוק קטן ורע שליח bought that ניהא לי' is בעל הבית

(2) He's also ניהא לי' לאפושי שטרי

iii) ניהא לי' לאפושי שטרי is תנא קמא that פושט so we ought to be

2) מהרש"א

a) קשיא

i) לא מעל ר' יהודה since disagrees and says

ii) כתנאי that פושט could at most be גמרא

b) תירוץ

i) לאפושי שטרי ריעותא is חלוק קטן ורע a stronger

ii) So that

(1) ניהא לי' חלוק קטן ורע ריעותא of תנא קמא that is חלוק קטן ורע

(2) ניהא לי' אפושי שטרי ריעותא of כל שכן that proves This

iii) But

(1) ניהא לי' חלוק קטן ורע ריעותא of ר' יהודה for

(2) It's still possible that the weak ריעותא of אפושׂי שטרי is also לא ניהא לי'

תד"ה כל שכן

בד"ה כ"ש דהוה כו' דהא פשיטא בקטנית נמי אם נתנו לו תחלה שוה שש בשלש כו' עכ"ל דע"כ בקטנית נמי איירי בכה"ג בשוה שש בשלש דאל"כ לכ"ע בעה"ב לא הוה מעל דמעביר על דבריו הוא למאי דקיימינן השתא והיינו כדמסיק דכילי בכני אבל אי הוה מזבני בשומא בקטנית נמי בקונה הרבה ביחד הוה מוזלי גביה יותר מכפלים והוה מעביר אפילו לקטנית ולא מעל הבעה"ב ודו"ק:

- 1) גמרא of the מסקנא according to the מעילה in משנה 1)
 - a) if a בעל הבית tells a שליח to buy a חלוק for 6 and the שליח buys a חלוק for three that's worth 6
 - b) ר' יהודה
 - i) the בעל הבית isn't מועל because had the שליח paid 6 he could have bought a חלוק worth more than 6
 - ii) but the בעל הבית would be מועל in a similar case that involves קטנית
- 2) מהרש"א as explained by תוספות
 - a) הקדמה
 - i) חלוק is sold בשומא by estimated value where the מוכר is מוזיל for a לוקח who buys a larger amount
 - ii) קטנית can be sold בכני – by fixed weight or volume – where the מוכר isn't מוזיל for a לוקח who buys a larger amount
 - iii) קטנית can also be sold בשומא by estimated value – the same as חלוק – where the מוכר is מוזיל for a לוקח who buys a larger amount
 - b) שאלה
 - i) When ר' יהודה says that the בעל הבית is מועל for קטנית
 - ii) Does he deal with קטנית that are sold בכני or with קטנית that are sold בשומא
 - c) תשובה
 - i) Must be that ר' יהודה deals with קטנית that are sold בכני
 - (1) So
 - (a) Where the בעל הבית asked that he buy קטניה בכני for 6
 - (i) and the שליח for 3 bought קטנית worth 6
 - (b) By spending another 3 at the same rate of קטנית worth 6 for a price of 3
 - (i) The בעל הבית would have קטנית worth at total of 12 for a total price of 6
 - (c) Which is exactly what he would have had were the שליח to have paid 6 from the start
 - (2) And this explains why the בעל הבית is מועל

- ii) While if he bought קטנית that were sold בשומא
 - (1) ר' יהודה would say that the בעל הבית isn't מועל because
 - (2) Had the שליח paid 6 at the start the מוכר would have been מוזל and offered קטנית worth 13
- 3) מהרש"א as explained by תוספות
 - a) Similarly
 - i) ר' יהודה says the בעל הבית isn't מועל for חלוק that's sold בשומא
 - ii) Because had the שליח paid 6 at the start the מוכר would have been מוזל and offered a חלוק worth 13

דף צט:

תד"ה אמר לאחד וכל א"ד שבו

[דף צט עמוד ב] בד"ה אמר לאחד כו' תימה הא לעיל לא איפשיט כו' והיכי פשיט ליה רב הונא כו' ומפרש ר"ת כו' עכ"ל יש לדקדק דלרב הונא לא תירץ כלום אמאי לא פשיט ליה במכ"ש לעיל דאיכא נמי למיחש משום אפוישי שטרא דלא הוה זביניה זביני ויש ליישב דעיקר קושייתם מרב חסדא דקי"ל כוותיה אבל מאי דלא פשיט מדרב הונא ליכא למיחש כולי האי כיון דלא קי"ל כוותיה וכן נראה מדברי הרא"ש דעיקר קושייתם מרב חסדא וק"ק לפי' ר"ת מאי פשיט תלמודא מבעיין דלעיל מהיתה ד' מאות זוז כו' דשל כולן מוכרן קיים דאימא דאיירי בכה"ג בשכבר חתמו העדים דליכא קפידא דאפוישי שטרא וק"ל:

בא"ד ורבי מוקי לה סוגיא בשטר א' דליכא קפידא דשטר אלא כו' עכ"ל ולהאי פירושא איכא לפרושי שפיר הא דאפוישי שטרא דלעיל היינו משום דזילי נכסי ודו"ק:

בא"ד כתב רב אלפס כו' וסוגיין דמעביר על דבריו הוי כו' עכ"ל ובהך בעיין א"ל לאחד סתמא מאי פסק רב אלפס הלכתא כרב חסדא וצריך לחלק כפי' ר"ת וכ"כ הרא"ש ע"ש ולולי דברי הרא"ש היה נראה לומר לפי גירסת ר"ת דסתמא דוקא מבעיא ליה והא דזבין לי כורא דלעיל הוה כמו אמר לאחד דמשמע קפידא אבל אמר סתמא מכור קרקע זו עדיף ליה ודו"ק:

בא"ד ורב האי כו' הלכתא כמאן דאמר מוסיף כו' הוא פי' האי פשיטא ע"ד מאי הוי עלה עכ"ל ולא תקשי לך כיון דזו הבעיא היא בעצמה אבעיא דלעיל מאי מהדר שוב למפשט ממתני' דהכא דהיתה כתובתה ד' מאות זוז כו' כיון דכבר דחי לה לעיל דיש לומר דסוגיא דלעיל דזבין ליה כורא כו' בדורות אחרונים דאמוראי הו מדשקיל וטרי בה רב פפא ואתי למפשט לה מדורות הראשונים של האמוראים שהם רב הונא ורב חסדא דשקלי וטרי בההיא דאמר לאחד כו' ובין בדורות ראשונים ובין באחרונים בעו למפשט ממתני' דהכא ודחי לה מדרב שישא ולכך עיקר תירוץא דרב שישא בדורות ראשונים הוה דאמרינן אמר רב שישא ולעיל קאמר כדרב שישא ודו"ק:

1) משנה

a) An אלמנה can sell נכסי יתמי towards her כתובה in several separate sales

2) גמרא

a) כור ולתך of איבעיא

i) where a בעל הבית tells a שליח to sell a כור and the שליח sold a לתך (half a כור)

ii) do we say the מקח is קיים

iii) or do we say that the מקח is בטל

(1) because to sell the remaining לתך will require another sale

- (2) and the בעל הבית can say
 - (a) I wanted you to make only one מקח because
 - (b) לא ניחא לי דליפשי שטרי עילואי

3) גמרא

- a) קשיא
 - i) Since the משנה says that מכרה קיים if an אלמנה makes several sales towards her כתובה
 - ii) it must be that a בעל הבית doesn't say לאפוששי שטרי
- b) תירוצ'
 - i) "כדאמר ר' שישא ברי' דרב אידי"
 - (1) the משנה involves קטיני meaning שדות that aren't near each other
 - (2) so the יתומים realized and accepted that there would have to be several sales

4) רש"י of the גמרא as explained by המשך

- i) if a בעל הבית says מכור לאחד and the שליח sold to two לקוחות
- ii) לא ניחא לי' לאפוששי שטרי that גילוי דעת also count as מכור לאחד
- b) תשובה
 - i) רב הונא
 - (1) מכור לאחד is a גילוי דעת that "לא ניחא לי' לאפוששי שטרי" and בטל מקחו
 - ii) רב חסדא ורבה בר רב הונא
 - (1) There is no גילוי דעת and מקחו קיים
 - (2) Because מכור לאחד implies "מכור לאחד ואפילו למאה"
- c) תא שמע
 - i) Since the משנה says that מכרה קיים if an אלמנה makes several sales towards her כתובה
 - ii) it must be that a בעל הבית doesn't say לאפוששי שטרי
- d) תירוצ' by רב שישא ברי' דרב אידי
 - i) the משנה involves קטיני meaning שדות that aren't near each other
 - ii) so the יתומים realized and accepted that there would have to be several sales

5) ד"ה אמר לאחד at תוספות

- a) הקדמה
 - i) שאלה
 - (1) What is the נקודה of the איבעיא on אפוששי שטרי

- ii) תשובה
- (1) the איבעיא is whether a בעל הבית חושש that his נכסים will go down in value – זילי נכסי' – once it becomes known from the many שטרות that he is an active מוכר
- b) קשיא
- i) The חשש of זילי נכסי' applies to the איבעיא of כור ולתך as well as to the איבעיא of מכור לאחד
- ii) So why is it that
- (1) רב הונא and רב חסדא פושט the איבעיא of מכור לאחד
- (2) but they're not פושט the איבעיא of כור ולתך
- c) רבינו תם by תירוץ
- i) Part 1
- (1) לא ניחא לי לאפושי שטרי בעל הבית of שאלה
- (2) זילי נכסי' that חייש he's isn't whether
- (3) טרחות for these חייש he's but is whether
- (a) first טירחא
- (i) Finding שטרות to sign עדים many
- (b) Second טירחא
- (i) לאפושי בעלי דינין
- (ii) Meaning בעל דין in the future if there is a סכסוך on more than one of the מכירות possibly having to deal with more than one
- ii) Part 2
- (1) the איבעיא of כור ולתך deals with where עדים haven't yet signed the two שטרות
- (a) So it's possible that that the בעל הבית is חושש for both טרחות
- (2) But the איבעיא of מכור לאחד
- (a) deals with where עדים already signed the שטרות
- (b) so the only possible טירחא is לאפושי בעלי דינין
- iii) Part 3
- (1) It follows that
- (a) Even though רב חסדא is פושט for מכור לאחד that the בעל הבית isn't חושש for the טירחא of בעלי דין
- (b) It's still possible that the בעל הבית is חושש for the טירחא of finding many עדים for כור ולתך
- d) מהרש"א בא"ד ורבי מוקי לה as explained by ר"י by תירוץ

- i) Part 1
 - (1) the שאלה of whether a בעל הבית says לאפושי שטרי לא ניהא לי
 - (2) is whether he's חייש for these טרחות:
 - (a) first טירחא
 - (i) Whether זילי נכסי' once it becomes known from several שטרות that he an active מוכר
 - (b) Second טירחא
 - (i) לאפושי בעלי דינין
 - ii) Part 2
 - (1) the כור ולתך of איבעיא
 - (a) deals with where there are in fact many שטרי
 - (b) So the חשש of זילי נכסי' and the חשש of בעלי דינין לאפושי both apply
 - (2) While the לאחד of איבעיא
 - (a) Deals with where there is no חשש of זילי נכסי' because both מכירות were done through the same שטר
 - (b) And the איבעיא is whether the בעל הבית is חושש for בעלי דינין לאפושי
 - iii) Part 3
 - (1) It follows that
 - (a) Even though רב חסדא is פושט that the בעל הבית isn't חושש for בעלי דינין לאפושי on מכור לאחד
 - (b) It's still possible that the בעל הבית is חושש for זילי נכסי' on כור ולתך
- 6) ד"ה אמר לאחד at מהרש"א
- a) ר"י and רבינו תם to קשיא
 - i) for רב הונא you've answered nothing
 - (1) because once רב הונא is פוסק that for מכור לאחד a person is חייש even for לאפושי בעלי דין
 - (2) why is it that he's not חייש for בעלי דין לאפושי for כור ולתך
 - b) תירוץ
 - i) the קשיא of תוספות is mainly for רב חסדא because the הלכה is כרב חסדא
 - c) ר"י and רבינו תם to קשיא
 - i) Why does the גמרא ask to be פושט the איבעיא of כור ולתך from the משנה
 - ii) when
 - (1) for רבינו תם

(a) it's possible that the משנה deals with where – the same as for מכור לאחד – the שטרות already signed the עדים

(b) and that's why the בעל הבית needn't be חושש for the טרחא of finding עדים

(2) for ר"י

it's possible that the משנה deals with where – the same as for מכור לאחד – all the מכירות were done with the same שטר

(a) and that's why the בעל הבית needn't be חושש for זילי נכסי'

7) בא"ד כתב רב אלפס at מהרש"א

a) פוסק that רב אלפס is

i) For כור ולתך the מכר is בטל

ii) While in our סוגיא the מכר is קיים

b) For רבינו תם this is understandable

i) Because רב אלפס says the בעל הבית

(1) is חושש about the טרחא of finding many עדים where – as for כור ולתך – there is more than one שטר

(2) isn't חושש where the only טרחא is דין בעל דין לאפושי בעל דין where – as for מכור לאחד – עדים have already signed

c) For ר"י this is also understandable

i) Because רב אלפס says the בעל הבית

(1) is חושש for זילי נכסי' where – as for כור ולתך – there is more than one שטר

(2) isn't חושש where the only טרחא is דין בעל דין לאפושי בעל דין where – as for מכור לאחד – there is only one שטר

d) The שיטה of רב אלפס is also understandable for רבינו חננאל

i) who is גורס in our סוגיא that

(1) if the בעל הבית said מכור לאחד it's a פשיטות that the בעל הבית is מקפיד and מכרו בטל

(2) the איבעיא applies when the בעל הבית said only "מכור"

ii) Because

(1) כור ולתך is more similar to מכור לאחד where even רב חסדא says that מכרו בטל

(2) Than to מכור where there's no obvious הקפדה by the בעל הבית

8) תוספות of המשך

a) רב האי גאון

i) when the גמרא is מיבעיא on מכור לאחד

ii) the גמרא is in effect asking מאי הוה עלה of ולתך איבעיא on

- iii) so that
 - (1) when רב חסדא is פושט that מכרו קיים
 - (2) רב חסדא is also פושט for כור ולתך that מכרו קיים
- 9) מהרש"א
 - a) רב האי גאון to קשיא
 - i) since
 - (1) the גמרא already asked that we ought to be פושט the איבעיא of כור ולתך from the משנה
 - (2) and רב שישא ברי' דרב אידי already answered "בקטיני"
 - ii) why does the גמרא need to again ask the קשיא from the משנה and again answer the same תירוץ of בקטיני for לאחד מכור
 - b) תירוץ
 - i) דורות ראשונים from אמוראי רב הונא and other
 - (1) dealt with the איבעיא of לאחד מכור
 - (2) and sought to be פושט this איבעיא from the משנה
 - (3) בקטיני דורות ראשונים from רב שישא ברי' דרב אידי answered
 - ii) דורות אחרונים from אמוראי רב פפא and other
 - (1) later dealt with the איבעיא of כור ולתך
 - (2) decided to be פושט this איבעיא from the earlier איבעיא of לאחד מכור
 - (a) because the cases are similar as understood by רב האי גאון
 - (3) and then noted that
 - (a) the later איבעיא of כור ולתך couldn't be מיפשט from the משנה
 - (b) for the same reason that רב שישא ברי' דרב אידי had said that the earlier איבעיא of לאחד מכור couldn't be מיפשט from the משנה
 - iii) note that this מהלך explains why
 - (1) for the later איבעיא of כור ולתך the גמרא says "כדאמר רב שישא ברי' דרב אידי"
 - (2) while for the earlier איבעיא of לאחד מכור the גמרא says "אמר רב שישא ברי' דרב אידי"

תוספות ד"ה אמר לי' אע"ג דטעה שליח

בד"ה א"ל אף על גב דטעה שליח פירוש הואיל וס"ל כו' ה"נ לימא דאף בטעותו נתרצה כו' עכ"ל יש לדקדק הא אינהו גופייהו ס"ל לאחד ואפילו למאה ודוחק לומר דהא דקאמרי הכי לעיל היינו לבתר דשמעי מדרב נחמן וע"ק מה תמהו עליו בזה הא כבר פסיקא להו דרב נחמן ס"ל הכי כדפרכינן ליה והא מר הוא דאמר אין אונאה כו' דהיינו אפילו בשליח כמו שפירשו התוס' ויש ליישב דודאי אינהו נמי ידעי לפלוגי כמ"ש התוס' דלא דמי לטעות דלא אסיק אדעתיה אלא דהווי מסקי אדעתייהו דרב נחמן לא מפליג בהכי וסמכו עצמם אהך פירכא דהא מר הוא דאמר אין אונאה כו' ודו"ק:

1) פרק המקבל in גמרא

a) סוגיא in our הוה אמינא as understood by the רב נחמן

i) if a בעל הבית himself is טועה in the value of קרקעות he bought or sold

(1) מקחו קיים

(2) because אין אונאה בקרקעות

ii) and furthermore

(1) even if a שליח is טועה in the value of קרקעות

(2) מקחו קיים

(3) and

(a) לתקוני שדרתיך בעל הבית can't say

(b) because the שליח דעת of his is נתרצה to accept the בעל הבית

2) our גמרא

a) רבה בר רב הונא and רב חסדא

i) if

(1) מכור לאחד a שליח tells a בעל הבית

(2) and the שליח sells to two or more לקוחות

ii) The מקח is קיים because

(1) אפילו למאה implies לאחד

(2) and the שליח accepts the דעת השליח on how many מכירות to make

3) גמרא of the המשך

a) רבה בר רב הונא and רב חסדא asked רב נחמן if for "מכור לאחד" implies מכור

b) רב נחמן said yes

c) רבה בר רב הונא and רב חסדא then asked

i) דעת שליח accepts בעל הבית that you appear to say that the

ii) טועה is שליח where the שליח דעת שליח also accept בעל הבית does the

- d) רב נחמן answered no
 - e) רב נחמן and רב הונא בר רב הונא then asked רב חסדא
 - i) why was it then that you said in פרק המקבל that
 - ii) טועה is שליח and מקה is קיים even where the שליח is טועה לקרקעות
 - f) רב נחמן answered that
 - i) טועה is שליח where the שליח isn't מקחו I meant to say that פרק המקבל in
- 4) מהרש"א
- a) קשיא first
 - i) רב נחמן accepts שליח on דעת שליח and רב הונא בר רב הונא surprised that רב נחמן accepts שליח on לאחד ואפילו למאה
 - ii) when they themselves agree
 - b) קשיא second
 - i) whether רב נחמן asks רב חסדא if בעל הבית is also bound by a טעות of the שליח
 - ii) since they already knew what רב נחמן says in פרק המקבל
 - c) תירוצ'
 - i) רב נחמן and רב הונא בר רב הונא themselves held that the בעל הבית can accept דעת שליח for מאה ואפילו למאה but not for a טעות by the שליח
 - ii) when they asked רב נחמן
 - (1) first
 - (a) אפילו למאה implies לאחד if
 - (2) and then
 - (a) טעות שליח accepts בעל הבית if
 - iii) they were preparing to tell רב נחמן that they disagree with him on טעות שליח

תד"ה פיחת עשרה

בד"ה פיחת עשרה כו' והרעה כו' ששית האיפה מחומר החטין פירוש קרא כפשטיה ב"ש כו' עכ"ל ר"ל עין רע דהוא א' מס' לת"ק דריש ליה מפשטיה דקרא ששית איפה כו' ולא דריש שמואל לת"ק תן ששית על וששיתם כו' אלא לענין עין יפה וב"ש לא דרשי כלל כשמואל וכל חדא באנפי נפשיה פשטיה דקרא הוא וק"ל:

- 1) תוספות as brought by פרק ד' ממסכת תרומות
 - a) עין רע and עין יפה for שיעור תרומה
 - i) עין יפה
 - (1) 1/40 for בית הלל
 - (2) 1/30 for בית שמאי
 - ii) עין רעה
 - (1) 1/60
 - b) מהרש"א isn't relevant to this for שיעור תרומה
- 2) here's how these שיעורין are derived in תלמוד ירושלמי:
 - a) פסוקים
 - i) זאת התרומה אשר תרימו ששית האיפה מחומר החטים דהיינו אחד מששים
 - ii) וששיתם (שתי ששיות) האיפה מחומר שעורים דהיינו אחד משלשים
 - b) דרש
 - i) "וכל תרומות" שיהו כל התרומות שוות ושלא לחלק בין חטים לשעורים
 - c) שמואל
 - i) apply the 1/6th from חומר חטים plus the 2/6ths from חומר שעורים to the two חומרים (one from חטים and the other from שעורים)
 - (1) to yield 3/6ths from two חומרים
 - (2) which is the same as 1/40th as we'll show below
- 3) מהרש"א by ביאור
 - a) הקדמה
 - i) an איפה is equal to 3 סאין
 - (1) so
 - (a) 1/6th איפה is 1/2 סאה and
 - (b) 2/6th איפה is one סאה
 - ii) חומר is 30 סאים and two חומרים are 60 סאין
 - iii) it follows that
 - (1) 1/6 איפה (1/2 סאה) is 1/60 of a חומר (30 סאה)

(2) $2/6$ איפה (סאה) is $1/30$ of a חומר (30 סאה)

(3) $3/6$ איפה ($1-1/2$ סאה) is $1/40$ of two חומרים (60 סאה)

b) now

i) for עין רע

(1) תן ששית על וששיתם דורש that שמואל isn't

(2) and is instead דורש $1/60$ from the simple meaning of the פסוק on חטין

ii) for עין יפה for בית שמאי

(1) תן ששית על וששיתם דורש that שמואל also isn't

(2) and is instead דורש $1/30$ from the simple meaning of the פסוק on שעורין

iii) for עין יפה for בית הלל

(1) תן ששית על וששיתם דורש that שמואל is

(2) and it follows that עין יפה is $1/40$ as we've already explained

iv) from תרומות וכל

(1) שמואל is דורש that all of these שיעורין apply both to חטין and to שעורין

דף ק.

תד"ה רבא אמר

[דף ק עמוד א] בד"ה רבא אמר כו' ולעיל כו' דמצי א"ל לתקוני שדרתיך ביתר בשתות איירי עכ"ל צ"ע אמאי נקטו במלתייהו ביתר משתות דהא משתות נמי מכרו בטל דלא עדיף שליח מדיינין לת"ק דמתניתין ויש ליישב כיון דסתמא קאמר לעיל ולא הזכיר שתות אית לך לאוקמא ולפרושי ביתר משתות ולא בשתות מצומצם ושוב ראיתי בדברי מהרש"ל דעדיף ליה שליח מדיינין והוא דחוק ורחוק ואין להאריך ויש מקשים עוד בזה אמאי לא תירצו בההיא דלעיל כמו שתירצו בסמוך בההיא דקידושין דאיירי בפחות משתות ולא אמרינן לתקוני שדרתיך אלא לענין זה שצריך להחזיר האונאה ויש ליישב דלעיל ליכא לפרושי הכי דא"כ לא הוה קפרכי ליה מידי מהא דאמר אין אונאה לקרקעות אפילו בשליח דאימא לענין זה אין אונאה דמכרו קיים אבל צריך להחזיר האונאה ועוד דמעיקרא דא"ל אף על גב דטעי שליח כו' מדמי ליה להך דלאחד ואפילו למאה דהיינו אי בטל לגמרי ודו"ק:

- 1) משנה דף צח.
 - a) if an אלמנה sells and makes a טעות כל דהו – even פחות משתות – her מכר is בטל
- 2) משנה of the תנא קמא here
 - a) if דיינין are פוחת שתות or are מוסיף שתות their מכר is בטל
 - b) but for a טעות of פחות משתות their מכר is קיים
- 3) רש"י as explained by גמרא
 - a) איבעיא
 - i) if a טועה is שליח (1) is his דין the same as for אלמנה and his מקח is בטל even for דהו (2) or is his דין the same as for דיינין and his מקח is בטל only for a שתות
 - b) תשובה
 - i) דיינין as דין has the same שליח says the רבא אמר רב נחמן
- 4) תוספות
 - a) קשיא First
 - i) that דף צט: says at רב נחמן
 - (1) if a שליח is טועה his מקח is בטל
 - (2) because the בעל הבית שליח says לעוותתי ולא שדרתיך
 - ii) and presumably the מקח is בטל even for משתות פחות
 - b) second קשיא

- i) מסכת קידושין says himself רבא that
 (1) "הא דאמרן פחות משתות נקנה מקח לא אמרן אלא בדלא משוי שליח"
 (2) because the בעל הבית says לתקוני שדרתיך
- ii) this proves that for שליח the מקח is בטל even for פחות משתות
- c) תירוץ
- i) דף צט. at רב נחמן
 (1) יותר משתות of טעות deals only with a
 (2) and agrees that
 (a) מקחו קיים is the דין for פחות משתות of טעות
 (b) דיינין for the same as
- ii) and in קידושין
 (1) this is the correct גרסא:
 (a) "הא דאמרן פחות משתות נקנה מקח ואין צריך להחזיר אונאה"
 (b) לא אמרן אלא בדלא משוי שליח"
 (2) meaning that
 (a) לתקוני שדרתיך says בעל הבית because the
 (b) the person who is מרויח from the טעות
 (i) בעל הבית to the אונאה the מחזיר needs to be
 (ii) but מקחו קיים
- 5) מהרש"א
- a) קשיא
- i) טעות שתות for בטל is the מקח the דיינין for that תנא קמא we've established for the
- ii) why does תוספות say for רב נחמן that
 (1) שליח for
 (a) טעות שתות for קיים is the מקח
 (b) and is בטל only for a טעות of משתות
- b) תירוץ
- i) if רב נחמן had intended that the מקח starts being בטל even in the unusual case where the טעות is exactly שתות
- ii) he would have said this בהדיא – the same as the משנה does for דיינין
- c) יש מקשים of קשיא
- i) why doesn't תוספות answer the קשיא from רב נחמן the same as תוספות answers the קשיא from רבא in קידושין

- ii) namely
 - (1) in fact deals also with משתות פחות and teaches that
 - (2) although the מקח is קיים
 - (3) still
 - (a) because לתקוני שדרתיך
 - (b) the person who is מרויח from the טעות needs to be מחזיר the אונאה to the בעל הבית
- d) first תירוץ
 - i) הקדמה
 - (1) at דף צט: the גמרא asks that
 - (a) the מימרא of רב נחמן that טועה is שליח when a מקחו בטל
 - (b) is סותר a מימרא by רב נחמן in פרק המקבל that's משמע that מקחו קיים
 - ii) now
 - (1) if רב נחמן at דף צט: means קנה ומחזיר אונאה
 - (2) the גמרא should have answered that
 - (a) there is no סתירה at all
 - (b) because רב נחמן in פרק המקבל teaches only that מכרו קיים and doesn't deal with whether מחזיר אונאה
- e) second תירוץ
 - i) At דף צט: where the גמרא compares
 - (1) a שליח who sold to many לקוחות despite being told "מכור לאחד"
 - (2) to a שליח who is טועה and sold משווי
 - ii) now
 - (1) in the case of מכור לאחד
 - (a) it's a פשיטות that the גמרא deals only with מקח ביטול and מקח קיום
 - (b) because there is no אונאה in that case
 - (2) so it's מסתבר that for טעות בשוויות
 - (a) the issue is also מקח ביטול and מקח קיום
 - (b) and isn't whether מחזיר אונאה

תד"ה אמר רב נחמן

בד"ה אמר רב נחמן כו' הא דאמרן יתר כו' ומייתי ראייה השתא ממילתא דרשב"ג כו' עכ"ל ויש להקשות לפי גירסא זו מאי מייתי ראייה מרשב"ג כיון דלא קאי אלא אדברי ת"ק דלא איירי אלא בשתות וכן הקשו התוס' שם ויש ליישב לדברי התוס' דהכא דלא חשו לקושיא זו דמשמע ליה לתלמודא דרשב"ג איירי אף ביתר משתות כדלקמן עד פלגא והיינו משום דלא ניחא לן דרשב"ג לא פליג אלא במצומצם שתות וק"ל:

1) משנה

a) דיינין שפיחתו שתות או שהוסיפו שתות

i) חכמים

(1) מכרן בטל

ii) ר' שמעון בן גמליאל

(1) מכרן קיים

2) פרק האיש מקדש in גמרא

a) יתר משתות even for מכרן קיים holds that רשב"ג

3) מהרש"א

a) קשיא

i) Maybe ר' שמעון בן גמליאל disagrees with חכמים only for שתות

ii) But agrees that מכרן בטל for משתות

b) תירוץ

i) it's not מסתבר that רשב"ג and חכמים disagree only in the unusual case where the שתות is exactly אונאה

תד"ה והא אמר רב נחמן

בד"ה והא אמר כו' מהא דאמר רב נחמן שליח כאלמנה כו' עכ"ל אבל למאן דאמר שליח כדיינין לרב נחמן ודאי דלק"מ דאימא שליח כדיינין אליבא דרשב"ג ודו"ק:

1) משנה

- a) שתות טעות of בטל is דיינין of מכר the say חכמים
- b) מה כח בית דין יפה because otherwise קיים is מכר the says ר' שמעון בן גמליאל

2) רבינו תם as explained by גמרא

- a) דיינין as דין the has שליח דיינין says that רבא אמר רב נחמן
- b) רב שמואל בר ביסנא אמר רב נחמן says that
 - i) even בטל is שליח דיינין by מכר a
 - ii) Because we don't say יפה דין בית דין כח

3) גמרא of המשך

- a) says רב נחמן
 - i) טעות שתות of בטל is דיינין by מכר a that הלכה כחכמים
 - ii) Because we don't say יפה דין בית דין כח

b) קשיא

- i) elsewhere says רב נחמן כח ב"ד יפה

4) מהרש"א as explained by תוספות

a) קשיא

- i) even if רב נחמן didn't say הלכה כחכמים
- ii) the קשיא could have asked its גמרא way:

(1) For רב נחמן that we doesn't say כח אם כן מה כח רב שמואל בר ביסנא
ב"ד יפה

(2) how can רב נחמן say elsewhere that כח ב"ד יפה

5) מהרש"א

a) For רבא who says for רב נחמן that שליח כדיינין has the same דין as דיינין

- i) We can't be מדייק that רב נחמן doesn't say יפה דין בית דין כח אם כן מה כח

b) because

- i) since we're now assuming that רב נחמן didn't say הלכה כחכמים and it's possible that he says ר' שמעון בן גמליאל

ii) we can say that

(1) רשב"ג according to דיינין as שליח כדיינין means that רב נחמן (1)

(2) so that מה כה ב"ד יפה applies to both

תד"ה פרטא בנו

בד"ה פרטא בנו כו' פי' דהוא בן בנו של כו' אביו של ר"א הוא זקנו של זה עכ"ל יש מפרשים דלא ניחא להו לפרש כמשמעו דפרטא אביו של ר"א הוא בן בנו של רבי פרטא הגדול דא"כ לא ה"ל למשבק מלהזכיר בדורות הללו גם שם אביו של פרטא אביו של ר"א אבל קשה דמצינו בכה"ג רבי מייאשא בר בריה של ריב"ל שלא הזכיר אביו של ר' מייאשא אלא זקינו ריב"ל כו' ונ"ל לפרש כוונתם למאי דאמרינן בפ"ק דע"ז בעובדא דר"ח בן תרדיון אתיוהו לר"א בר פרטא אמרו מאי טעמא כו' ואי הוה מייחס הכא פרטא אביו של ר"א בתר אבי אביו ר' פרטא הגדול אמאי לא מייחסו נמי התם כן אבל אי לא מייחס הכא רק פרטא בנו של ר"א ניחא דמייחסו הכא אחר אביו ר"א ואחר אבי אביו ר' פרטא הגדול אבל פרטא אביו דר"א לא בא לייחסו אחר אבותיו בשום מקום לא הכא ולא התם ודו"ק:

1) גמרא

a) פרטא בנו של ר' אלעזר בן פרטא בן בנו של ר' פרטא הגדול

2) תוספות

a) שאלה

i) who was בן בנו של פרטא הגדול

(1) was he the father of ר' אלעזר as in table 'א'

טבלא א'
ר' פרטא הגדול זקינו של פרטא אבי ר' אלעזר
בנו של ר' פרטא הגדול
פרטא
ר' אלעזר
פרטא

(2) or was he ר' אלעזר himself as in table 'ב'

טבלא ב'
ר' פרטא הגדול – זקינו של ר' אלעזר
פרטא
ר' אלעזר
פרטא

b) תשובה

i) he was ר' אלעזר as in the second table

3) מהרש"א

a) say that תוספות prefers to say he was ר' אלעזר as in the second table

i) because then

(1) the גמרא mentions the names of

(a) ר' אלעזר

(b) and the grandfather of ר' אלעזר

- ii) while in the first table
 - (1) for ר' אלעזר the father of פרטא
 - (a) the גמרא mentions the name of his grandfather
 - (b) but not the name of his father who was בן ר' פרטא הגדול
- b) קשיא
 - i) there are other cases in the גמרא
 - ii) where the גמרא mentions the name of a person's grandfather but not the name of the person's father
 - iii) for example
 - (1) ר' מייאשא בר ברבי דר' יהושע בן לוי (1)
- c) תירוץ
 - i) here is the correct reason why תוספות prefers the second table:
 - (1) the גמרא elsewhere refers to ר' אלעזר בן פרטא
 - (2) now
 - (a) if our גמרא follows the first table and is פרטא מייחס – the father of ר' פרטא – to the grandfather of this ר' אלעזר
 - (b) why doesn't the **other** גמרא also מייחס this פרטא to his grandfather
 - (3) must be that
 - (a) in our גמרא we're also not מייחס this פרטא – the father of ר' אלעזר – to his grandfather
 - (b) and instead
 - (i) פרטא - the son of ר' אלעזר - is the person whose דורות we're מייחס in our גמרא
 1. namely to his father ר' אלעזר
 2. to his grandfather פרטא the father of ר' אלעזר
 3. and to his father's grandfather ר' פרטא הגדול
 - (c) and
 - (i) since the other גמרא deals doesn't deal with פרטא the son of ר' אלעזר
 - (ii) that גמרא doesn't mention the דורות of this פרטא the son of ר' אלעזר

דף ק:

גמרא אלא לעולם

[דף ק עמוד ב] גמרא אלא לעולם בדלא אכרוז ול"ק כו' כ"ה בנוסחות גמרות שלפנינו
אבל הרא"ש גריס לא רישא וסיפא בדאכרוז כו' ונדחק לפי גרסתו ע"ש:

תוספות ד"ה אלו דברים

**תוס' בד"ה אלו דברים כו' כגון שייחזרו לה לכתובה א"נ כו' ועיין ברא"ש שכתב ליישב
שם בע"א:**

תד"ה והאיילונית אין לה כתובה

בד"ה והאיילונית אין לה כתובה ואין לדייק הא גיטא בעיא כו' עכ"ל גבי ממאנת ליכא למיטעי לדייק בה הא גיטא בעיא דאית לן למימר משום שניה קתני האי לישנא דאין לה כתובה כמ"ש התוס' שם אבל באיילונית איכא למיטעי בה ולדייק בה נמי הא גיטא בעיא כמו בשניה ואהא הוצרכו למימר דאין לדייק כן גבי איילונית וע"ש בתוס' וק"ל:

1) משנה

a) הממאנת והשני' והאיילונית אין להן כתובה

2) תוספות

a) איילונית for משנה from מדייק don't be

i) that it's only a כתובה that an איילונית doesn't have

ii) but she does need a גט

b) because we know from פרק המדיר that she doesn't need a גט

c) שאלה

i) To what then does the דיוק apply

d) תשובה

i) to שני' who does need a גט

3) מהרש"א

a) קשיא

i) ממאנת also doesn't need a גט

ii) why doesn't תוספות also caution that the דיוק doesn't apply to ממאנת

b) תירוץ

i) for ממאנת it's a פשיטות that she doesn't need a גט

(1) because the whole concept of מיאון is for a קטנה to leave without a גט

ii) it's only for איילונית that תוספות needs to teach not to make this דיוק

(1) because if תוספות hadn't made us aware of the גמרא in פרק המדיר

(2) we might have thought that the דיוק teaches that she needs a גט the same as שני'

תד"ה רב תני

בד"ה רב תני כו' פי' במתני' עכ"ל ר"ל ולא דתני הכי בברייתא דא"כ תקשי ליה מתני' דקתני דוקא ממאנת ומדתני במתני' ממאנת לשמואל דייק מינה דכתובה נמי תנינא במתני' דהכא כמ"ש התוס' לקמן וק"ל:

- 1) משנה
a) הממאנת ... אין לה כתובה
- 2) תוספות as explained by גמרא
a) כתובה does have a יוצאת בגט who's קטנה שהשיאוה אמה ואח' שמואל says that
b) Because
i) "הממאנת אין לה כתובה" that משנה in our גורס is שמואל
ii) כתובה has a קטנה יוצאת בגט that מדייק is שמואל from which
c) רב תני
i) נישואי קטנה because כתובה has no גט by יוצאת who is קטנה שהשיאוה אמה ואח' count only as מפותה
ii) כתובה has no קטנה ממאנת that כל שכן is a and it's
- 3) מהרש"א as explained by ד"ה רב תני at ק: at תוספות
a) שאלה
i) קטנה יוצאת בגט that says רב known to ברייתא דא"כ "רב תני" does mean that אין לה כתובה
b) תשובה
i) רב תני means that it must be that
(1) "קטנה יוצאת בגט אין לה" that משנה in our גורס and is שמואל disagrees with רב
כתובה
(2) רב that supports a ברייתא on this משנה and relies directly and not on
ii) because if the correct גרסא is הממאנת אין לה כתובה
(1) that שמואל established for we've already
(a) "הא קטנה יוצאת בגט יש לה כתובה" of דיוק the
(b) "קטנה יוצאת בגט יש לה כתובה" that says outright משנה if as counts
(2) and
(a) רב that supports any ברייתא between סתירה there'd be
(b) שמואל that supports משנה from the דיוק and the

דף קא.

תוספות ד"ה כללו של דבר

[דף קא עמוד א] בד"ה כללו של דבר אינה כו' דאתיא לרבוויי כו' עכ"ל דליכא למימר דאתי לרבוויי כתובה דאין לה לר"א דלא איצטריך דכ"ש הוא כיון דמדידה לדידיה לית ליה מכל שכן מדידיה לדידה דלית לה כדמסיק הך סברא לר"י ולהכי לר' יהושע לא איצטריכו לפרש דאתי לרבוויי כיון דאיכא לרבוויי כתובה דיש לה אליבא דשמואל ודו"ק:

1) גמרא

- a) אין מעשה קטנה כלום because כתובה has no קטנה יוצאת בגט says רב
- b) מעשה קטנה כלום because יש לה כתובה that says שמואל

2) ברייתא

- a) ר' אלעזר
 - i) אין מעשה קטנה כלום
 - ii) ואין בעלה זכאי במציאתה וכו'
 - iii) כללו של דבר אינה כאשתו לכל דבר
- b) ר' יהושע
 - i) מעשה קטנה כלום
 - ii) בעלה זכאי במציאתה
 - iii) כללו של דבר הרי היא כאשתו לכל דבר
- c) note that
 - i) the ברייתא doesn't say outright whether קטנה יוצאת בגט has a כתובה

3) גמרא

- a) ר' יהושע can agree with רב
- b) because רב can say that
 - i) מעשה קטנה כלום says ר' יהושע
 - (1) only for rights of the בעל that go מדידה לדידי such as מציאתה
 - (2) but not for rights of the אשה that go לדידה such as כתובתה

4) מהרש"א as explained by תד"ה כללו של דבר

- a) שאלה
 - i) what does the ברייתא imply by saying that אין לה כתובה for ר' אלעזר ריבוי what

5) מהרש"א

- a) קשיא

- i) say the purpose is to be **אין לה כתובה** that **מרבה**
- b) תירוץ
 - i) can't be
 - ii) since
 - (1) once we know that he doesn't have rights that go **מדידה לדידי'**
 - (2) then it's a **כל שכן** that she doesn't have rights that go **מדידי' לדידה**
- c) קשיא
 - i) why doesn't **תוספות** also ask
 - ii) what **ריבוי** does the **ברייתא** imply for **ר' יהושע** by saying that **כלל דבר הרי היא** **כאשתו לכל דבר**
- d) תירוץ
 - i) because we can say the **כלל** follows **שמואל** and teaches that
 - (1) not only does he have rights that go **מדידה לדידי'**
 - (2) she also has **כתובה** and other rights that go **מדידי' לדידה**

תד"ה ובהפרת נדרי'

בד"ה ובהפרת נדריה היינו כו' ואפילו את"ל כו' ולדברי ר"י לא תקשי היאך מיטמא כו' עכ"ל לא הל"ל לדברי ר"י כיון דבהפרת נדרים דקיימינן ביה עד השתא נמי אליבא דר"י הוא ויש ליישב קצת דתחלת דבריהם שכתבו גבי הפרת נדרים היינו משהגיעה לעונת נדרים דאל"ה כו' הם דברים צריכים גם לר"א דאי בלא הגיעה לעונת נדרים לא הוה שייך למתני ולא בהפרת נדריה כיון דאין כאן נדר כלל ואביה נמי א"צ להפר והשתא ניחא דנקטו הכא גבי טומאה ולדברי ר"י כו' וק"ל:

1) ברייתא

a) ר' אלעזר

- i) אין מעשה קטנה כלום
- ii) ואין בעלה זוכה בהפרת נדרי'

b) ר' יהושע

- i) מעשה קטנה כלום
- ii) ובעלה זוכה בהפרת נדרי'

2) תוספות

a) בעלה זוכה בהפרת נדרי' who says ר' יהושע

b) the ברייתא must deal with where

- i) although she's a קטנה she already reached עונת נדרים

c) because

- i) otherwise there is no need for הפרה
- ii) and it's not relevant that בעלה is בהפרה

3) תוספות of המשך

a) קשיא

- i) קשיא there's another לדברי ר' יהושע
- ii) the details of this other קשיא aren't relevant to this מהרש"א

4) מהרש"א

a) קשיא

- i) why does תוספות need to begin its other קשיא by saying "לדברי ר' יהושע"
- ii) after all

(1) ר' יהושע is in the midst of discussing תוספות

(2) Because תוספות just said that it must be that הגיעה לעונת נדרים

b) תירוץ

- i) הגיעה לעונת נדרים ר' אלעזר it's also important that

ii) because

(1) otherwise the ברייתא couldn't say for ר' אלעזר that "ולא בהפרת נדרי"

(2) since there is no נדר at all and she needs no הפרה even from her father

תד"ה אילימא ובא"ד ואין לפרש ותד"ה הכי גרסינן

בד"ה אילימא כו' שלא כדין מיירי שכלה הקרן דאי בכלה כדין מאי כו' גבי איילונית כו' עכ"ל ק"ק דבפשיטות טפי ה"מ לאוכוחי הכי ממאי דמסיק גבי שניה בהדיא דקנסו רבנן דהיינו ודאי בכלה שלא כדין דגלימא קרנא הוא ואי בכלה כדין באשה כשרה נמי א"צ לשלם לה אף על גב דלא איתנהו ודו"ק:

בא"ד ואין לפרש פירות דממאנת תקנת פירות כגון פרקונה כו' עכ"ל אבל גבי איילונית ושניה שפיר איכא לפרושי דאין לה פדיון בעודה תחתיו וכן נראה בפרש"י במתני' וק"ל:

בד"ה ה"ג ר"ה וקנסו רבנן לדידיה בדידיה כו' וק"ל מאי קנס קנסו אותו כך דין כו' עכ"ל נראה מלשונם דלפי גירסת רש"י לק"מ ואפשר דהיינו משום דלפרש"י וגירסתו ניחא דקנסו אותו במה שהיה ראוי לו משלה לפי שנישאת לו בעבירה ואעפ"כ קנסו אותו מה שא"כ באשה אחרת דמדינא משלם לה נכסי צאן ברזל ודו"ק:

1) הקדמה

a) נכסי מלוג

- i) נכסי מלוג of אוכל פירות is בעל
- ii) the רשות of the אשה remains in the נכסי מלוג of קרן:
 - (1) increases in value of the קרן are to her benefit
 - (2) and decreases in value of the קרן are her הפסד
- iii) if any particular קרן has no פירות
 - (1) that קרן is sold to buy קרקע
 - (2) and the בעל eats the פירות of that קרקע

b) נכסי צאן ברזל

- i) are included in the כתובה of an אשה based on their value
- ii) and are in the רשות of the בעל:
 - (1) increases in value belong to him
 - (2) and he's באחריות for decreases in value

c) the רב שימי בר אשי according to גלימא of דין

- i) if she brings a גלימא as נכסי מלוג
 - (1) the גלימא counts as קרן that has no פירות because לבישה of the גלימא doesn't count as פירות of the גלימא
 - (2) So
 - (a) גלימא the מבלה has no רשות to wear and be בעל

- (b) and instead the גלימא needs to be sold to buy קרקע that produces פירות
- ii) if she brings a גלימא as נכסי צאן ברזל
- (1) since the גלימא is קרן
 - (2) the גלימא is in the רשות of the בעל and he can wear it and be מבלה it
 - (3) but he's חייב באחריות
 - (4) so when she's מוציא her כתובת she can be גובה
 - (a) the בלאות
 - (b) meaning the amount by which לבישה reduced the value of the גלימא
- 2) משנה
- a) הממאנת השני' והאיילונית
 - i) אין לה בלאות
 - ii) The אשה can't be גובה the amount by which לבישה reduced the value of the גלימא
- 3) גמרא
- a) רב כהנא
 - i) the משנה that says she's not גובה בלאות deals with נכסים of בלאות that are in her רשות – namely מלוג
 - ii) but she is גובה the בלאות of נכסים that are in his רשות – namely צאן ברזל
 - b) רב פפא by קשיא
 - i) רב כהנא can't be dealing with ממאנת for a reason not relevant to this מהרש"א
 - ii) nor can רב כהנא deal with איילונית
 - (1) because for איילונית it's more מסתבר that
 - (a) for נכסי מלוג
 - (i) she can be גובה the בלאות because
 1. despite her חסרון that she's an איילונית
 2. we've established that בעל was שלא כדין when he used the גלימא
 - (b) for נכסי צאן ברזל
 - (i) She can't be גובה for בלאות because
 1. We've established that בעל was acting כדין when he used the גלימא
 2. So
 - a. Because of her חסרון that she's an איילונית
 - b. We relieve בעל of the אחריות he'd otherwise have

- iii) So it must be that
- (1) אסורה מדרבנן שנ' who is deals with a רב כהנא
 - (2) And since both בעל and אשה have the חסרון of being עובר an רבנן איסור
 - (3) "קנסוהו רבנן לדידי' בדידה ודידה בדידי'"
- 4) רש"י by ביאור
- a) קנסוהו
 - i) רשות to **his** צאן ברזל that's in his לדידי'
 - ii) in the right **she'd** otherwise give to him to be מבלה the צאן ברזל בדידה
 - iii) and because of the קנס to him he loses this right and she can be גובה her הפסד
 - iv) { אשה כשרה even for an אחריות will ask below that he has this מהרש"א }
 - b) וקנסוהו
 - i) רשות to **her** מלוג נכסי that's in her לדידה
 - ii) in the right **she'd** otherwise have to be מחייב him to pay for his having been מבלה שלא כדין בדידי'
 - iii) And because of this קנס to her she loses this right and can't be גובה her הפסד
- 5) מהרש"א
- a) קשיא
 - i) how can you say for צאן ברזל that
 - (1) were he not נקנס he wouldn't have had to pay her for הפסד
 - ii) when we've established that
 - (1) even for אשה כשרה
 - (2) he's באחריות מחייב for being מבלה the גלימא
 - b) תירוצ'
 - i) what you say is true of נשים כשרות
 - ii) but in the case of שנ' we need to be קונם her too
 - iii) and
 - (1) were he not נקנס
 - (2) because of her קנס he'd have had the right to be מבלה without being מחייב באחריות
 - c) so read קנסוהו לדידי' בדידה this way
 - i) קנסוהו
 - (1) רשות to **his** צאן ברזל לדידי' that's in his נכסי
 - (2) בדידה

- (a) in her right **she'd** otherwise have to recover אחריות
- (b) which right she lost by her being נקנס
- (3) namely
- (a) it's in this right that she had and lost
- (b) that we're קונס him and we tell him to pay for what he was בלה
- 6) תוספות
- a) it must be that גלימא of בלאות in the משנה is correct that ר' שימי בר אשי
- i) נכסי מלוג in שלא כדין used בעל that קרן of בלאות count as
- ii) נכסי מלוג in כדין used בעל that פירות of בלאות and not as
- b) because
- i) בלה כדין that he was פירות as they count if
- (1) אשה בעל or the קונס either where there's no reason to be איילונית for why
- (2) נכסי מלוג from מאי שבלה say that she has a right to recover רב פפא would
- 7) מהרש"א
- a) קשיא
- i) רב כהנא deals רב כהנא of מסקנא from נקודה that רב פפא could prove the same תוספות with שני
- ii) since
- (1) נכסי of בלאות the גובה not to be אשה the קונס are רבנן that שני for it's only
- (2) בלאות the אשה כשרה but
- iii) so it must be that רב שימי בר אשי is correct that these בלאות are קרן that בעל used שלא כדין
- 8) תוספות of המשך
- a) שני on רבינו חננאל of גרסא
- i) וקנסו רבנן לדידי' בדידי' ולדידה בדידה
- ii) meaning
- (1) רשות **his** that are in נכסי צאן ברזל of בלאות **him** to pay for קונס
- (2) רשות **her** that are in נכסי מלוג of בלאות **her** קונס not to recover for
- b) רבינו חננאל to קשיא
- i) נקנס even if he weren't נכסי צאן ברזל for חייב באחריות be he'd since
- ii) קנס a חיוב אחריות is his in what sense
- 9) מהרש"א

a) קשיא

i) we asked the same קשיא earlier to the שיטה of רש"י

ii) and we answered that

(1) what you say is true of נשים כשרות

(2) but in the case of שני' we need to be קונם her too

(3) and

(a) were he not נקנס

(b) because of her קנס he'd have had the right to be מבלה without being חייב באחריות

iii) so why can't we say the same תירוץ for רבינו חננאל

b) תירוץ

i) for רש"י

(1) קנסוהו לדידי' בדידה that גורס who's

(2) we were מבאר these words this way

(a) קנסוהו

(i) רשות his that's in his נכסי צאן ברזל to לדידי'

(ii) בדידה

1. in her right **she'd** otherwise have to recover אחריות

2. which right she lost by her being נקנס

ii) but for ר"ה who's גורס that לדידי' בדידי'

(1) where there's no reference to the אשה

(2) it's a דוחק to say that we're קונם him in a זכות that she lost because we were קונם her

בא"ד ואין לפרש פירות

- 1) משנה
 - a) הממאנת השני' והאיילונית אין להן פירות
- 2) רש"י
 - a) "פירות" here means
 - i) the right of the אשה to פירקונה – to be נפדית if she's נשבית – that חכמים were נכסי מלוג of פירות to בעל in exchange for the right of the אשה מתקן
- 3) מהרש"א as explained by תוספות
 - a) this פשט doesn't work for ממאנת
 - b) here's why
 - i) if she wasn't ממאנת and was נשבית and is still תחתיו עודה
 - (1) then she's not a "ממאנת"
 - ii) if she was ממאנת before she was נשבית
 - (1) it's a פשיטות that he has no חיוב to be פודה the אשה
 - iii) if she was נשבית and was ממאנת afterwards
 - (1) it's also a פשיטות that he has no חיוב to be פודה the אשה
 - (2) since
 - (a) from דף צה: we know that
 - (i) there's no חיוב on יתומים to be פודה an אשה who's נשבית and then becomes an אלמנה
 - (b) It's a כל שכן that
 - (i) there's no חיוב to be פודה an אשה who's נשבית and then is יוצאת on her own free will
 - 4) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) why does תוספות accept that the משנה can teach that there's no right to פדיו for שני' and איילונית
 - b) תירוץ
 - i) the משנה can deal with where the איילונית or שני' was תחתיו בעודה נשבית while he's בחיים
 - ii) where the אשה
 - (1) Is an איילונית or a שני' who's not an אלמנה and who wasn't יוצאת on her free will
 - (2) so it's not a פשיטות that she has no right to פדיו

הדרן עלך אלמנה ניזונת